

Autor: Prof. Ing. Eva Kislingerová, CSc.

Název: **Podnik v časech krize**

*Jak se nedostat do potíží a jak se dostat z potíží:
zkušenosti ze světové recese let 2007 až 2009*

Vydala: Praha: Grada Publishing, a.s. 2009

ISBN 978-80-247-3136-0.

Publikace vznikla jako jeden z výstupů řešení výzkumného záměru MSMT 6138439905 *Nová teorie ekonomiky a managementu organizací a jejich adaptační procesy.*

Autor rešerše: Ing. Jindřich Jokl

Kniha Prof. Ing. Evy Kislingerové, CSc., vedoucí katedry podnikové ekonomiky na VŠE v Praze, je jednou z mála obsáhlých českých publikací, zabývajících se děním ve světové, resp. české podnikové sféře v letech 2007 až 2009. Je rozdělena na šest kapitol, celkové shrnutí, literaturu a rejstřík. Celkem má tedy 208 stran. Každá kapitola je doplněna přehlednými grafy, převzatými z tiskových agentur (např. Reuters, ČTK a další) či statistických institucí (EUROSTAT, ČSÚ a pod.). Ale také primárními daty, sebranými katedrou podnikové ekonomiky VŠE v Praze. Text poté autorka doplňuje vysvětlujícími a dodatkovými poznámkami pod čarou, které čtenáři pomáhají v orientaci a pochopení jednotlivých kapitol. Kniha se tak stává pomocníkem a studijním materiálem nejen odborné veřejnosti, ale i lidem s okrajovými znalostmi ekonomie, jimž srozumitelně vysvětluje dění posledních let.

Cíl knihy se dá odhadnout již z podnázvu „*Jak se nedostat do potíží a jak se dostat z potíží: zkušenosti ze světové recese let 2007 až 2009*“. Autorka se na základě analýzy událostí v inkriminovaných letech a následného chování firem (jako reakce na tyto události) snaží odhalit společné chybné kroky podnikového managementu a těmto chybám se pro příště vyvarovat.

Místo úvodu, jenž je záměrně vynechán, profesorka Kislingerová shrnuje události v kapitole nazvané „*Co jsme vlastně v poslední době prožili*“. Roky 2007-2009 zastihly světovou ekonomiku nepřipravenou na možnost krize, přestože „*byla očekávána snad deset let a její vyhlížení přicházelo ve vlnách, které zasahovaly především odborné kruhy*“ (s. 10). Zároveň je v této části stručně vysvětleno, proč přes určité náznaky možného příchodu krize není

na základě zkušeností z minulosti na tyto indicie brán zřetel a také rozdílný přístup politiků a států k řešení vzniklé situace.

Druhá kapitola ve svém úvodu nabízí srovnání nynější krize s krizemi předchozími (zvláště pak ve 30. letech) a hledá podobnost či odlišnosti v příčinách vzniku. Autorka dochází k závěru, že hlavním stimulem vedoucím ke krizi jsou státní zásahy do ekonomiky a že pád finančního sektoru předchází zhroucení ostatních oblastí hospodářství. V druhé polovině kapitoly je podrobně rozebrán dopad událostí na podnikovou sféru v České republice.

Třetí kapitola nazvaná „*Nový pohled na podnik v čase krize*“ se zabývá jednotlivými riziky, která podnik v současné době dramaticky se měnícího makroprostředí ohrožují. Za hlavní hrozby autorka považuje riziko manažerské neodpovědnosti, rizika politická, rizika moderních trhů, rizika pohybu úrokových měr, riziko nelikvidity a rizika platební neschopnosti. Nejobsáhlejší část této kapitoly je věnována problematice oceňování firem a projektů (investičních rizik) z hlediska implicitních i explicitních přístupů.

V předposlední části knihy je vykreslena zmiňovaná reakce podnikové sféry na vývoj ekonomické situace. Od teoretického obecného chování podnikového managementu v časech přicházející krize autorka přechází ke skutečným reakcím firem v České republice. Na základě šetření, provedeného VŠE v Praze, profesorka Kislíngerová vyzdvihuje především čtyři znaky typické pro reakci českých firem na právě probíhající ekonomickou recesi:

- 1) Podniky krizi relativně dlouho podceňovaly a její opravdovou závažnost a hloubku začaly ve většině případů řešit až v prvním čtvrtletí roku 2009.
- 2) Firmy mají nedostatečný systém vyhodnocování rizik a nejistot (na krizi jsou upozorněny až klesajícím odbytem).
- 3) Z těchto důvodů se podniky ve svých opatřeních opozdily cca o čtyři měsíce v mnoha krocích (začaly pozdě propouštět a snižovat ostatní náklady apod.).
- 4) Podniky nebyly na krizi připraveny i z mnoha jiných důvodů (závislost na cizích zdrojích, příliš malé rezervy a další...).

V závěrečné kapitole autorka poukazuje na nutnost finančních reforem podniku, chce-li obstát v nynější složité situaci. *„Globální ekonomika a nová rizika vyžadují reformu přístupu k otázkám financování činnosti podniku, rozhodujícím poučením z velké ekonomické krize 2007-2009 je proto především nutnost nového pohledu na firemní finance včetně poměru mezi vlastními a cizími zdroji, vytváření rezerv a dalších postupů“* (s. 181).

K naplnění cíle dochází v závěrečném doslovu, kde jsou uvedena poučení a doporučení pro podniky, resp. jejich vedení. Kniha tedy může být chápána také jako cenný rádce zmiňovaného podnikového managementu v případě opakující se krize. Rádcem o to cennějším, že je z velké části zaměřena na českou podnikovou sféru a poznatky jsou aplikovány do prostředí české ekonomiky.